

SOKOLJSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Cuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka ◆ Godišnja preplata 50 din ◆ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◆ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ◆ Račun Poštanske štedionice br. 57.686 ◆ Oglasi po ceniku ◆ Rukopisi se ne vraćaju ◆

Beograd, 5 mart 1937
God. VIII ◆ Broj 6

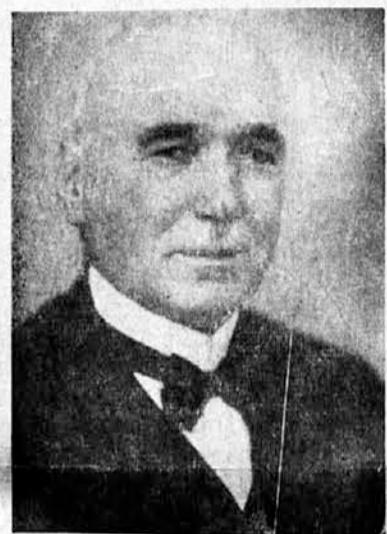
Jugoslovenski Sokoli i bugarski Junaci na delu zbljenja dvaju bratskih naroda

Poseta Sokolske župe Beograd Junacima u Sofiji,

koji jugoslovenskoj braći i sestrama pripremaju srdačan bratski doček

Izjava brata prof. dra Mihaila C. Mineva

Jugoslovenski Sokoli i bugarski Junaci ustrajno i oduševljeno nastavljaju veliko istorijsko delo na zbljenju i produbljuju prijateljskih i bratskih odnosa i veza između Jugoslavije i Bugarske, delo koje se tako uspešno provodi u punome saznanju i dubokoj veri, da je to pravi put koji vodi zajedničkoj boljoj budućnosti.

Brat prof. dr. Mihailo Minev

U tome cilju i Sokolska župa Beograd, kao naša prestonička župa, polazi dne 11 o. m. naveče s većim brojem braće i sestara iz svojih jedinica u posetu junačkoj braći i sestrama u Sofiji, kao prestoničkoj oblasti. U Sofiji će Sokolska župa Beograd dne 13 o. m. u Narodnom pozorištu dati sa svojim vežbačima i vežbačicama sokolsku akademiju, kojom će se prilikom ujedno beogradска sokolska župa vezati posestrinstvom sa sofijskom junačkom oblašću.

Povodom ovog ponovnog bratskog susreta jugoslovenskih Sokola i bugarskih Junaka, prvi susret nakon nedavno sklopljenog pakta večitog prijateljstva između Jugoslavije i Bugarske, veliki prijatelj naše zemlje i naš odlični junački brat, profesor sofijskog univerziteta dr. Mihailo C. Minev, jedan među najuglednijim članovima vodstva braće bugarskih Junaka i poznati pobornik bugarsko-jugoslovenskog zbljenja i bratstva, uputio je preko našeg lista u ime braće bugarskih Junaka ove pozdravne reči:

Draga braćo!

Mi Junaci s radošću očekujemo dan 12 o. m., kada će Sokoli župe Beograd stići u Sofiju, gde će 13 o. m. u Narodnom pozorištu prirediti jednu uzornu akademiju, kojom će prikazati sistem sokolskog telesnog vaspitanja, a kojom će prilikom starešina župe general brat Staja Stajić izložiti ideologiju Sokolstva.

Braće jugoslovenski Sokoli bili su i bice uvek dragi i mili gosti nas bugarskih Junaka. Jer Sokoli spadaju među prve i najbrojnije borce, koji su ustrajno i nepolebljivo propovedali i propovedaju srdačno i bratsko zbljenje između Jugoslovena i Bugara.

Sokoli se mogu s pravom ponositi što se njihovi naporci za medusobno upoznavanje Jugoslovena i Bugara kruše uspesima. Verujem, da beogradski Sokoli polaze u Sofiju da naglase ljubav jugoslovenskog Sokolstva prema veli-

likom delu i da iskažu njegovo duboko uverenje, da će se to delo učvrstiti i da ga u buduće ništa neće uzdrmati.

Zaključeni pakt večitog prijateljstva između Jugoslavije i Bugarske nije samo diplomatsko delo, već je to i plod najdubljih osećaja dvaju naroda, jer taj pakt proizlazi iz duše, srca i razuma Jugoslovena i Bugara.

I evo jednog dirljivog primera u pogledu tih odnosa.

Meseca juna 1913. godine nalazio sam se kao mlad lekar 52. pešadijskog puka u prednjim bojnim linijama kod Kalimanaca, gde su se iz dana u dan vodili strašni bojevi. Ni srpski ni bugarski vojnik nije ustupao ni pedalj zemlje. Najposle zametnula se ljuta borba prsa u prsa na noževe, borba koju su mogli da izdrže nervi samo srpskih i bugarskih vojnika.

U tome momentu pred očima mi se ukaza ova strašna slika:

Bojno polje bilo je porumenilo od bratske krvi i pokriveno trupovima stotina bugarskih i srpskih vojnika. I jedni i drugi pokazaše besprimernu, divnu hrabrost, kojoj nema ravne, i koju svet vrlo dobro poznava.

Tamo negde među trupovima jedan smrtno ranjen srpski pukovnik podiže glavu i poslednjim silama uzvikuje:

„Bože mili, što bi mogli da smo zajedno!...“

Da, ako smo zajedno — nećemo više da podnosimo žrtve za tuđe interese; nećemo više da budemo plen ovih ill onih sila.

Ako smo zajedno — samo tako će da zavlada mir među svima na Balkanu; samo tako će se ostvariti i vaš i naš ideal.

„Bože mili, što bi mogli da smo zajedno!...“

Braćo Sokoli, s tim željama mi Junaci s radošću očekujemo braću iz beogradske župe, jer ste vi svi nosioci velikog idealja — da budemo zajedno!

Da budemo zajedno! — to je put, koji su Jugoslovenima i Bugarima učakali njihovi mudri i veliki vladari, blaženopopoviči Viteški Kralj Aleksandar I Ujedinitelj i Nj. Vel. Kralj Boris III. Dr. Mihailo C. Minev

* * *

U Sofiju polazi iz Sokolske župe Beograd dne 11 o. m. naveče oko 160 braće i sestara, sa zastavama Sokolskih društava Beograd Matica i Zemun Matica i sa sokolskom glazbom. Od strane uprave župe u Sofiju polaze: starešina župe general brat Staja Stajić, zamenik starešine brat dr. Branko Čipčić, tajnik brat Adolf Stefan, načelnik brat Petar Čolović, načelnica sestra Slavka Vučković, prosvetar brat Momir Sinobad, brat dr. Hristo Grbin i brat inž. Svetislav Vučković, nadalje po jedan predstavnik iz društava i četa župe, te oko 110 vežbača i vežbačica, i to članova i članica te muškog i ženskog naraštaja.

Sokolska župa Beograd predaće ovom prilikom Junačkoj sofijskoj oblasti na uspomenu ove posete i posestrinstva jednu simboličnu plaketu.

Pre odlaska u Sofiju, Sokolska župa Beograd priređuje u Beogradu dne 8 o. m. na Kolarčevom univerzitetu akademiju s istim programom s kojim će nastupiti i 13 o. m. u Narodnom pozorištu u Sofiji.

Pretsednik Oslobođitelj T. G. Masarik

Povodom 87 godišnjice njegovog rođenja

Svake godine dne 7 marta naš bratski čehoslovački narod proslavlja dan rođenja svoga najvećeg gradanina, braća Tome Masarika. I mi imamo puno razloga i puno prava da ga takođe proslavljamo. I Masarik je jedan među prvim graditeljima Jugoslavije. U temeljima naše zemlje ima osnovnog kamenja koje je svojom mudrošću i svojom duhovnom snagom postavio Tomaš Masarik. Nikada on nije delio interes čehoslovačkog naroda od interesa našeg jugoslovenskog. Šta više, on je slovenski problem postavio na rešavanje pred čitavom novom Evropom, tako da je pangermanska idea našla u njemu svoga najmoćnijeg protivnika, pred kojim je morala da stane.

Svojim radom i svojim trpljenjem Masarik je doživeo zlatni vek svoga naroda. U samoj zemlji ili u progonstvu on je u svojim mislima imao samo jednu ideju: sloboda domovine po svaku cenu! U Parizu, u Londonu, u Americi, njegova reč se sluša na univerzitetima, a njegovi programi se štampanju u svima dnevnicima priznate svetske štampe. Bez ikakvih sredstava, bez prinudne sile, on može da pokrene svet za pravednu slovensku stvar. Može, jer je njegov autoritet priznat u svetskoj javnosti, a priznat je zato što je čehoslovački narod bio toliko blagordan, da je časno priznao vrednost učitelju pravde i istine.

Za pravdu i istinu Masarik je znao celoga svoga veka da se bori. I koliko god je bio sam oduševljen za ovakve ideale, znao je da ih usadi i u dušu celoga svog naroda. Zato danas čehoslovački narod služi kao primer slobodarstva među narodima. Zato su misli Masarikove danas prihvaćene u svima evropskim demokratijama, i zato se Masarik smatra umnim političarem.

I naše Sokolstvo oseća neizmernu radost što je Masarik jedan od naše sokolske braće, čija figura svakom od nas služi kao svetli primer čestitosti i ustrajnosti. Mi još nismo u stanju da sagledamo ogromno delo ovog velikog Slovena. Ali smo dužni da se svakog časa sećamo onih njegovih misli na kojima počiva naša slovenska solidarnost. Naročito mlade generacije se moraju toga sećati, jer je Masarik pre nekoliko godina ovako govorio sokolskoj omladini: „Vi u svome slobodarstvu treba svakako da idete i dalje od nas. Vi morate uvek napred. Ja sam u vašim godinama imao najsajnijih snova ne samo o sreći našeg naroda, već i o sreći svih Slovena, pa i čitavog roda ljudskog. Vas ništa ne sme da zbuni kada se tiče pravde i istine, čak i onda kada to vama momentano ne bi bilo drago. Ljudi su tako prolazni na ovome svetu, dok su istina i pravda večni. Zato morate biti neustrašivi pobornici svega što je lepo i istinito, bez obzira koliko je to drago vama samima ili onima oko vas. Život je tako surov kad ne umete trpeti u njemu, i tako divan kad njegove tegobe savladujete svojim snagama čiji je koren u vašem samopregoru. Ako to ne shvatite i ako se po tome ne upravljate — promašili ste sreću svoju i svoga naroda. —

Vredno je da se u ovoj nedelji pred očima celokupnog našeg sokolskog članstva duhovno ukaže moćni lik velikog Prezidenta. Vredno je, da još jednom ispitamo sebe, da li idemo njegovim stopama, da li smo dostojni sledbenici njegovih idea.

Samo tako istinski priznajemo veliko delo Masarikovo, i samo tako možemo steći duševni mir za svoju sigurnu budućnost.

M. St.

'Veličanstven poslednji isprācāj pokojne sestre Renate Tirševe'

Poslednji isprācāj pokojne sestre Renate Tirševe bio je veličanstven. Sokolstvo, narod, pretstavnici svega javnog i kulturnog života, kao i najviši predstavnici državne vlasti, s najdubljim pjetetom poklonili su se zemnim ostanima velike česke i slovenske žene.

Les pokojne sestre Renate Tirševe bio je izložen u Fignerovoj vežbaonici Praškog Sokola, koja je bila sva presvučena crnim draperijama i udešena za ovu svrhu prema načrtima profesora českog tehničkog fakulteta arhitekta Mendla. Na visokom katafalku jednostavnih linija počivao je les sa zemnim ostanima pokojnice, sav obasut cvećem, među kojim se nalazio buket karanfila gospode Beneš, supruge Předsednika Republike, i buket belih ruža gospode Štajner, udove pokojnog starešine Češkoslovačke obce sokolske, dra Josipa Šajnera. Pod lesom na katafalku bio je pričvršćen jastuk s pokojničinim odličjima, a na povisrenom delu postolja katafalka nalazio se pozlaćeni lovor-venac, na čijim je trakama bio napis: „Obitelj Masarik Renati Tirševoy”. Pred katafalkom gorela je Fignerova sveća, koja se pali svake godine na dan Fingerove smrti 15. novembra. Sa strane katafalka šest Sokola u svečanim odorima i s izvucenim sabljama te šest Sokolica držalo je počasnu stražu. Ostali prostor

pred katafalkom bio je sav prekriven velikim brojem krasnih venaca, među kojima su se naročito isticali venci: predsednika Češkoslovačke Republike dra Eduarda Beneša, predsednika češkoslovačke vlade dra Milana Hodže, Češkoslovačkog narodnog saveta, Češkoslovačke obce sokolske, Saveza slovenskog Sokolstva, Praškog Sokola, Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, Saveza bugarskih Junaka, prednjačkog muškog zobra Praškog Sokola, prednjačkog ženskog zobra Praškog Sokola, Saveza ruskog Sokolstva, Međunarodne gimnastičke federacije, Sokolske župe Šajnrove, „Českog srca”, Masarikovog narodnog vaspitnog zavoda, gospode Malipetrově, supruge predsednika českog parlamenta, dra Karel Kramarža, pešadijskog 28. puka Tirša i Fignera, kao i ceo niz drugih venaca raznih korporacija, ustanova, zavoda, udruženja i ličnih poštovalaca pokojnice.

Pored Sokolstva i ogromnog broja praškog građanstva, sprovođu su učestvovali najviši predstavnici vojnih i civilnih vlasti, predstavnici znanstvenih, kulturnih, nacionalnih, socijalnih i drugih brojnih ustanova i udruženja, te veliki broj najprominentnijih praških ličnosti.

U Fignerovoj vežbaonici Praškog Sokola, nakon tužaljki koje je otpevao

pevački zbor, od velike pokojnice najpre se oprostio starešina Praškog Sokola brat dr. Jaroslav Urban, zatim u ime Češkoslovačke obce sokolske starešina brat dr. Stanislav Bukovski i u ime Međunarodne gimnastičke federacije te njenog predsednika brata Adama Zamojskog brat Miler, koji su u svojim krasnim i dirljivim govorima veličali sokolski i nacionalni rad velike pokojnice. Zatim su govorili u ime Narodnog češkoslovačkog saveta njegov potpredsednik i narodni poslanik F. Fežek, za Češko srce dr. Prohaska i u ime Karlovog univerziteta dekan filozofskog fakulteta prof. dr. A. Salač. Pokojna sestra dr. Renata Tirševa bila je naime jedina česka žena, koja je kao počasna doktorica filozofije nakon smrti Eliške Krasnohorske bila odlikovana tim najvišim akademskim priznanjem.

Nakon završenih žalobnih obreda krenuo je zatim sprovod iz Praškog Sokola praškim ulicama, na kojima se iskupilo ogromno mnoštvo građanstva.

Na čelu veličanstvenog sprovođa bila je sokolska konjica, za kojom su se redale mnogobrojne korporacije među kojima su bili prvi češkoslovački legioni sa svojom zastavom.

Za ovima stupalo je Sokolstvo, i to najpre načelnik Češkoslovačke obce sokolske brat dr. Klinger, zatim zaštava Češkoslovačke obce sokolske,

vanjske župe, za ovima pet praških župa: Barakova, Jungmanova, Podbjelohorska, Srednjočeška i Praška, i to najpre članovi a zatim članice, svi u kroju. Učešće Sokolstva bilo je ogromno, tako da su se praške ulice zacrvnile od sokolskih košulja. Od Sokolstva ostalih župa najbrojnije su bile zastupane one iz Moravskošleske, Slovačke i Podkarpatske Rusije.

Nakon što je pevački zbor Praškog Sokola otpevao koral „Kol Slaven”, les pokojnice bio je položen na pogrebna šesteroprežna kola, pred kojima je bilo nošeno desetak velikih krasnih venaca, dok su ostali bili položeni na troja posebna velika kola.

Za lesom, koji su sa strane pratili Sokoli i Sokolice, išli su starešina Češkoslovačke obce sokolske brat dr. Stanislav Bukovski i starešina Praškog Sokola brat dr. Jaroslav Urban, a za njima s jedne i s druge strane članovi uprave Praškog Sokola i članovi uprave Češkoslovačke obce sokolske. Među ovim sokolskim redovima išli su predstavnici vlade, senata i parlamenta, narodnog češkoslovačkog saveta, Českog srca i drugi. Zatim je stupalo članstvo Praškog Sokola i ostalih sokolskih društava u građanskom odjelu sa sokolskom značkom. Sprovod je zaključivala redateljska četa Praškog Sokola u kroju.

Od doma Praškog Sokola sprovod je krenuo iz Žitne ulice Štjepanskom, Vaclavskim namjestima i Fošovom ulicom na trg kralja Jurja. Posvuda kuda je sprovod prolazio bilo je na desetke hiljada građanstva koje se iskupilo da oda svoju poslednju poštu velikoj ženi.

Na koncu trga kralja Jurja sprovod je stao. Tu se Sokolstvo koje je stupalo u šesteroredovima postepeno kako je nadolazilo delilo u troredove i uzimalo jednu i drugu stranu trga i ulice pred građanstvom, okretajući se čelom prema sredini ulice. Najednom su odjeknuli zvuci češkoslovačke himne „Kde domov muj” i sokolske zastave spustile su se odajući poslednju počast. I kada su utihнуli poslednji akordi himne, šesteropreg s posmrtnim ostancima sestre Renate Tirševe krenuo je opet lagano napred, praćen sada počasnom stražom sokolskih konjaničkih, i kolima prekrivenim vencima, odmičući sve dalje i dalje prema praškom krematoriju...

Poseta ministra dr. Rogića Sokolstvu Skoplja

Za vreme svog boravka u Skoplju dne 28. pr. m. ministar fizičkog vaspitanja naroda dr. Josip Rogić posetio je Sokolsko društvo Skoplje I i Sokolsku župu Skoplje.

Interesujući se za pripreme za prestojeći pokrajinski slet u Skoplju koji će se održati o Vidovdanu o. g., ministar dr. Rogić obišao je najpre s predstvincima Sokolstva teren na kom će se izgraditi veliko sokolsko sletište s tribinama, a nakon toga je posetio Sokolsko društvo Skoplje I i učiteljsku školu, kojom je prilikom učenicima ove škole održao govor kao budućim nosiocima sokolske ideologije.

Ministar dr. Rogić prisustvovao je zatim zajedničkoj sednici uprave Sokolske župe Skoplje i sletskog odbora za pokrajinski slet, koja je održana pod predsedanjem starešine župe brata Velje Popovića. Starešina brat Velja Popović pozdravio je ministra dra Rogića toplim rečima, zahvalivši mu se na pažnji koju je ovom posetom ukazao Sokolstvu Skoplja, interesujući se za sokolski rad i napredak. Posle toga su pojedini pročelnici otseka sletskog odbora podneli svoje izveštaje o do-sadašnjem radu i pripremama za slet.

U govoru koji je ovom prilikom održao zahvaljujući se na pozdravu starešine brata Velje Popovića, ministar dr. Rogić naglasio je, da dolazi Sokolima kao brat braći, kao Soko Sokolima.

— Može da se na ovoj konferenciji vidi — izjavio je ministar dr. Rogić — da je sletski odbor organizovan na solidnoj osnovi. Nadam se stoga, da će pripreme ovoga sleta uspeti na zadovoljstvo i merodavnih faktora i našeg naroda, i da će slet biti velika manifestacija sokolske misli. Raduje me što slet pada u vreme proslave dvadeseti-

U Fignerovoj vežbaonici Praškog Sokola starešina Češkoslovačke obce sokolske brat dr. Stanislav Bukovski opravlja se od pok. sestre Renate Tirševe

Sprovod sestre Renate Tirševe prolazi Vaclavskim namjestima

petgodišnjice oslobođenja Južne Srbije, čime se afirmira i intenzitet sokolske ideje, za koju se Sokolstvo uvek borilo, a boriće se i u budućem.

U dalnjem svom govoru, u kome je istakao prilično teško stanje na svim stranama i da treba ukazati ozbiljnu pomoć tolikim važnim potrebama zemlje i naroda, ministar dr. Rogić obećao je da će u sporazumu sa Sokolstvom nastojati da se stvore i materijalna sredstva potrebna za ovaj po-

krajinski slet, kao također i za širenje sokolske ideje u tim krajevima.

Na koncu svog govora ministar dr. Rogić s radošću je izjavio, da je prelazeći kroz sve krajeve naše zemlje našao da svuda ima propovednika sokolske misli, a to je najbolji dokaz, da je ona zdrava i da će uspeti, pa stoga poziva vode Sokolstva u Južnoj Srbiji i sve sokolske radnike da i nadalje nastave radom na širenju sokolske misli.

Time je sednica bila zaključena.

Smučarske utakmice za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva i Hanžekov pehar

održane su u Planici od 26—28 pr. m., na kojima su pobedili jugoslovenski Sokoli i osvojili pehar ministra dra Hanžeka

Za ovogodišnje IV smučarske utakmice za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva i treće utakmice za Hanžekov pehar vladalo je izvanredno veliko zanimanje osobito u redovima jugoslovenskog i čehoslovačkog Sokolstva. To zanimanje bilo je tim veće što su ove utakmice za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva bile ujedno i treće za prelazni pehar bivšeg jugoslovenskog ministra dra Hanžeka. Dva puta uzastopce već su taj pehar osvojili braća Čehoslovaci, pa da su ga bili osvojili i ove godine, pehar bi postao definitivno njihov. I zato je bilo toliko zanimanje za ove utakmice kod nas i braće Čehoslovaka.

Za ove utakmice naši takmičari spremali su se već od 15 februara u naročitom tečaju, koji se održao u Tamarju pod Jalovcem; braće Čehoslovaci pak došli su u Planicu u nedelju dne 21, a braća Bugari 24 februara. Iako su braće bugarski takmičari došli u malom broju, tako da već unapred nisu imali izgleda na neke vidljive uspehe, oni su baš svojim učešćem dali ovim utakmicama puni slovenski karakter.

Vreme je prva dana bilo doista naklonjeno, ali je trećeg dana, u nedelju, padala jaka kiša, tako da je daljnje takmičenje bilo u pitanju, a naročito skakanje. Ipak se je brižljivim i dugotrajnim spremanjem postiglo da je i skakaonica bila pogodna za takmičenje te da su se takmičenja izvršila tačno prema utvrđenom programu.

Pripreme za ove utakmice vodio je smučarski otsek Sokolske župe Kranj, a vodstvo utakmica sačinjavala su braća iz Saveza, župe Kranj i župe Ljubljana.

Čehoslovačka takmičarska vrsta bila je sastavljena od pobednika na ovogodišnjim smučarskim utakmicama Čehoslovačke obce sokolske. Voda vrste bio je brat Antonjin Benda, zamenik načelnika ČOS, vodnik članova brat Moulik, vodnica članica sestra Zdenka Pekarkova, zamenica načelnice ČOS, a sudija brat Štrubarž. Vrstu članova sačinjavala su braća: Erlebah, Buhar, Vitek, Sinovec, Žalski, Mateasko, Fišera, Petriček, Stefan, Pokornji i Vička, a vrstu članica sestre: Vavrova, Nedomlelova, Sekerova, Vanclova, Hajkova, Čižekova i Plhanova.

Vrstu bugarskih Junaka vodio je brat dr. Kostov, a njeni članovi bili su: Karastović, Kočev, Žumbuljev, Atanakov, Angelakov i Sarafov.

Jugoslovensku vrstu vodio je brat Polić, a sačinjavali su je braća: Alojz Klančnik, Gregor Klančnik, Žemva, Knop, Rabić, Hedenik, Zupan, Urbar, Kavčić, Bohinc i Cvišenberger, te sestre: Zdenka Ažman, Marjana Ažman, Černetova, Popović, Karahasanović i Emrović.

Uspesi utakmica su nadasve zadovoljavajući, naročito uspesi naših takmičara, koji su osvojili skoro sva prva mesta. Naročito treba istaknuti naše članice, koje su na ovogodišnjim utakmicama po prvi put postigle prilično jep broj bodova i tako znatno doprinele pobedi našega Saveza.

Prvi dan takmičenja, 26 februara, osvanuo je sunčan. U 8 časova počelo je takmičenje članova na 18 km. Na cilj je stiglo 13 takmičara. Braća Bugari su odustali od takmičenja zbog lošeg mazanja smučki, a također odustao je i naš brat Zupan, koji je slomio smučku.

na 12 km. I pored jake kiše koja je padala, uspesi su zadovoljavajući.

Prva je stigla patrola SKJ (Klančnik Alojz, Knap i Žemva) u vremenu od 48.12.2 min, druga patrola ČOS (Vitek, Buhar, Žalski) u vremenu od 51.17 min i treća patrola ČOS.

U 9 časova počelo je štafetno takmičenje članica na 4 × 2 km. Na startu su se pojavile samo Čehoslovačkinje, koje su izvršile predaju za 1.04.4 čas. Jugoslovenske sestre nisu se pojavile na startu, a koji je bio tome uzrok ispitac će žensko načelništvo našega Saveza.

Za patrole kao i za štafete nije vladalo ni medu gledaocima pa ni među takmičarima neko naročito zanimanje, a to iz prostog razloga što se uspesi postignuti u ovim granama nisu računali ni za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva ni za Hanžekov pehar.

Kao poslednja tačka ovih takmičenja bili su skokovi, koji su otpočeli u 14 časova na skakaonici kod železničke stanice u Ratečama. Obzirom na kišovito vreme skakaonica je bila još u dobrom stanju. Pre samog takmičenja skakaonica je polevana salmijakom, da bi sneg bio čvršći.

Najpre su skakali takmičari koji su se takmičili u sastavljenom takmičenju, na 18 km i u skokovima.

Kao prvi plasirao se brat Gregor Klančnik (SKJ) skočivši 43 i 45 metara. Time je osvojio i naziv prvaka u sastavljenom takmičenju; drugi je brat Mateasko (ČOS), koji je skočio od 36 i 36 m.

Posle skokova za sastavljeni takmičenje otpočelo je takmičenje u prostim skokovima. Uspesi u ovom takmičenju odlučili su pobedu našeg Saveza na ovim utakmicama.

Kao prvi plasirao se brat Ivan Zupan (SKJ), skočivši 50 m, drugi je brat Gregor Klančnik (SKJ) 45.5 m, a treći brat Erlebah (ČOS) sa 42 i 41 m.

U 16 časova bio je zbor svih takmičara u restauraciji Osvald, gde su objavljeni sledeći rezultati takmičenja:

Pregled postignutih bodova:

članovi:	S. K. J.	Č. O. S.	Junak
takmičenje na 18 km	673.50	585—	—
smuk na 4 km	291.58	295.90	185.90
smučarski likovi	282.11	274.05	244.05
slobodni skokovi	640.49	561.56	—
ukupno	1.887.68	1.716.51	429.95

članice:	članice:	članice:	članice:
takmičenje na 6 km	681—	690—	—
smuk na 2 km	232.91	189.56	—
smučarski likovi	259.95	236.70	—
ukupno	1.173.86	1.116.26	—
Svega	3.061.86	2.832.77	429.95

Izaslanik g. ministra za fizičko vaspitanje naroda senator dr. Drago Marušić predao je tada Hanžekov pehar Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije, čiji su takmičari pobedili na ovim takmičenjima. Tom prilikom održali su prigodne pozdravne govore brat Gangl, brat Benda i brat dr. Kostov. Nakon što su svi otpevali „Hej Sloveni”, zamenik načelnika Saveza SKJ brat Josip Jeras proglašio je da su takmičenja završena.

Na zamolbu načelništva i prosvetnog odbora Saveza SKJ ova takmičenja snimao je filmski otsek Centralnog presbiroa, tako da će Savez SKJ opet doći do jednog lepog zvučnog propagandnog filma u dužini od nekih 600 metara, kojim će se prikazivati sistematski sokolski rad i na gajenju zimskih grana telesnog vaspitanja.

† Brat Miloš Nikolić

Dne 27 februara o. g. preminuo je u Beogradu brat Miloš Nikolić-Senta, gospodar tehničkog odbora Saveza SKJ, jedan od najagilnijih sokolskih radnika mlađe generacije u Beogradu.

Pok. brat Miloš Nikolić

Pokojni brat Miloš Nikolić rođao se 18. maja 1904 u Senti, gde je svršio osnovnu školu i gimnaziju. Preselivši se zatim u Zemun, upisuje se na pravni fakultet u Beogradu, gde je docnije i diplomirao. Godine 1925 stupa u poštansko-telegrafsku službu u Beogradu, odakle biva 1930 premešten u Suboticu, gde ostaje do 1933, kada se ponovo vraća u Beograd na Direkciju pošta i telegrafa.

U sokolske redove pokojni brat Nikolić stupio je 1921 godine u Senti. Od tada on se više ni na čas ne deli od Sokolstva i aktivnog sokolskog rada, kome se potpuno predao s istinskom oduševljenjem svoje mladenečke, vede, sokolske duše. Naročito tehničko-vaspiti sokolski rad bilo je polje na kome je on razvijao svoju sve izrazitiju, jaču i krupniju delatnost. Njegova vanredna sokolska aktivnost i njegova sprema otvorile su mu put koji ga je doveo do važnih i odgo-

vornih sokolskih funkcija, počam od prednjačkog pripravnika do prednjačkog člana društvenog prednjačkog zbara, zatim kao člana i kao tajnika župskog tehničkog odbora i dalje kao tajnika župe, te kao člana i gospodara tehničkog odbora Saveza, u kojoj ga je funkcija zadesila tako prerana i za sve koji su ga poznavali tako nenadna smrt, koja je duboko bolno odjekla u srcima sve njegove toliko brojne braće i sestara širom svega našega Sokolstva. Koliko je njegov sokolski rad bio još pred godinama otkrio i kao takav bio zapažen i priznat od vodećih sokolskih faktora, videlo se najbolje što je već godine 1930 bio pozvan u sletski odbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije za organizovanje tadanog prvog svesokolskog sleta u Beogradu. I u znak vidnog priznanja za to sivoje veliko, savesno i požrtvovano sokolsko delovanje bio je odlikovan redom sv. Save.

U bratu Milošu Nikoliću naše Sokolstvo izgubilo je jednog od svojih najrednijih i najoduševljenijih saradnika i pobornika, u čijoj su ličnosti tako retko izrazito i harmonično bile utelovljene tolike odlike i vrline, telesne, duševne i duhovne, koje mogu da krase jednoga čoveka i u kome je kucalo jedno istinsko, otvoreno i plenitno sokolsko srce.

Koliko je pokojni brat Miloš Nikolić bio voljen i cenjen, pokazao je to njegov poslednji put do večne kuće, na kome je bio ispraćen 28 pr. m. u Zemunu od ogromnog mnoštva građanstva, svojih poznanika i prijatelja, a posebice od svoje toliko brojne a duboko učvilitne sokolske braće i sestara.

Od strane Sokolstva oprostili su se od pokojnog brata Miloša Nikolića dirljivim govorima: u ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije kao i u ime saveznog tehničkog odbora brat dr. Milorad Dragić, u ime Sokolske župe Beograd brat Miloško Jeftimijades, a u ime Sokolskog društva Zemun brat Dušan Živković.

Neka je večna slava bratu Milošu Nikoliću, čija će svetla i draga uspomena biti trajno sačuvana u sokolskim srcima!

Naš prvi sokolski zvučni film**„Oj letni sivi sokole“****Najuspeliji i najbolji domaći kulturni film**

Jedan od vanredno lepih uspeha našeg Sokolstva naročito na polju kulturno-nacionalnog vaspitanja a propagandističkog značaja svakako je ovaj prvi sokolski zvučni film „Oj letni sivi sokole“, koji je prikazan kao premijerni film u velikom beogradskom kinematografu „Uranija“ dne 19. o. m. u 19.30 časova naveče i narednih dana.

Premijeri ovoga filma prisustvovali su: Kraljevski namesnik g. dr. Ivo Perović, ministar vojske i mornarice general g. Marić s gospodom, ministar Francuske Republike na našem Dvoru g. de Dampijer s gospodom, ministar Češkoslovačke Republike na našem Dvoru g. dr. Girsu s porodicom, više drugih diplomatskih predstavnika kao i članovi uprave, prosvetnog odbora i načelnštva Saveza SKJ.

Ovaj sokolski zvučni film sniman je na Bledu jula meseca 1934 pod režijskim vodstvom brata Velje Popovića, sadanjeg starešine Sokolske župe Skoplje, i brata Mihaila Milovanovića. Mužička obrada filma je od brata Svetolika Paščana, a razvijanje, sinhronizovanje te kopiranje i umnožavanje filma izvršeno je u Higijenskom zavodu u Zagrebu.

Film prikazuje jedno od najuzornijih taborovanja koje je bilo izvedeno u našem Sokolstvu, a koje je u gore pomenuto vreme organizovala Sokolska župa Novi Sad pod vodstvom brata Velje Popovića. Iako je film sokolsko vaspitnog značaja, on ipak deluje nemametljivo i diskretno, ali tim uspešnije i pozitivnije. Film obiluje vanredno lepim, uspelim, jasnim i efektivnim slikama o lepotama naših slovenačkih krajeva, među kojima se naročito ističu slike koje prikazuju Bleđ, Vintgar, izvor Savice, Triglav i t. d. U filmu ima i duboko impresivnih momenata. I ceo sadržaj filma deluje snažno i privlačno, a razvijanje pojedinih događaja i scena lepo je i uspešno povezano i tvori jednu nepretrgnutu harmoničnu celinu. Film nesumnjivo ima svoju jaku dinamiku i svoj tempo, ali što bi se povećalo u još znatno većoj meri kada bi film bio nešto kraći, a naročito u napisima. Pa i pored svojih manjih nedostataka režijske i čisto tehničke prirode, ovaj film je od velike vrednosti i svakako je najuspeliji i najbolji naš do-sadašnji domaći kulturni film. Sem svoje vaspitne, kulturne i nacionalne vrednosti film ima momenata i od istorijskog značaja, jer prikazuje posetu koju je učinio Sokolima na taborovanju blaženopočivši Kralj Aleksandar, posetu Nj. Vel. Kraljice Marije, tadašnjeg Pre-stolonaslednika Petra kao starešine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije i Kraljevića Tomislava i Andreja.

S opštег vaspitnog gledišta naročito za našu omladinu ovaj je film zaista odličan i zasluguje najveću pažnju i najlepšu preporuku. I Ministarstvo prosvete preporučilo je ovaj film za školu omladinu.

Moramo nažalost ovde da učinimo i jednu veoma neprijatnu konstataciju, a to je, da se, od sokolske strane, ne ume dovoljno i pravilno da ceni baš ono što je eminentno i esencijalno sokolsko, a što se nažalost često događa u našem sokolskom životu. Premijera, kao i ostalih par dana prikazivanja, ovog odličnog sokolskog filma pokazala je jedan takav primer na upravo drastičan način. Dvorana bioskopa zjapila je prazna!

*

Za bolje upoznavanje značaja samoga filma, donosimo ovde govor koji je održao na premijeri pred samo prikazivanje filma brat dr. Milorad Dragić, član uprave Saveza SKJ, koji je rekao: — U vaspitanju jednog naroda, isto onako kao i u vaspitanju porodice i pojedinca, postoji jedno osnovno pitanje: na koji način održati potrebnu ravnotežu između duhovnog i telesnog, a zatim između ličnog, individualnog i opštег, kolektivnog, narodnog i dru-

štvenog. Nažalost mnogi ne uspevaju da stvore onu idealnu ravnotežu i harmoniju između svoje ličnosti i društva u kojima ta ličnost živi. Od ove disharmonije trpi često i ličnost i društvo. A u isto vreme često nailazimo na disharmonije koje se nalaze u samoj ličnosti, iz čega rezultira tragično nezadovoljstvo ne samo ličnosti sa društvom, već i nezadovoljstvo ličnosti sa samim sobom. Nezadovoljstvo sa samim sobom smatramo kao jednu od najboljih tragedija koje se odigravaju u duševnom životu jednoga čoveka. Ovo nezadovoljstvo samim sobom, ovaj lični unutrašnji pesimizam, koji pretstavlja destruktivnu snagu i društva i sopstvene ličnosti, biće da je najviše rezultat pogrešnog upućivanja, pogrešnog vaspitanja i pogrešnog tumačenja svoje uloge u svetu koji okružuje ličnost. U vezi sa ovim nameće se pitanje: da li čovek, žudeći za srećnim životom, možda isuviše gleda negde daleko a ne vidi sve one prave i zdrave vrednosti koje se nalaze oko njega i koje mogu usloviti njegovu sreću.

Na platnu jedne bioskopske dvorane možda više no igde često nailazimo na sažetu pustu, nezadovoljenu želju čoveka za srećom i nesretno razbijanje njegove ličnosti na tome putu traženja sreće. Ali moramo odmah reći da se ono što prikazuje ovaj film u svojoj osnovi bitno razlikuje od mnogih događaja koji se obično pojavljuju na platnima bioskopskih dvorana.

Nema sumnje, svaki pokret treba i mora da ima i svoju filozofiju. Pa i sokolski pokret ima takvu svoju filozofiju. Ona je nacionalna, socijalna i optimistička. Puna je vere u pravu misiju i zdrave vrednosti čovekove. Uslov čovečje sreće tu je, oko nas, u lepoti sveta i prirode, u radostima života koje pruža biološki, etično i socijalno zdrav način života, u unutrašnjem zdravlju tela i duha, u lepom osećanju života i prirode koja okružuje i uslovljava naš život. Treba se samo zapojiti osećanjem radosti i lepote života, i na tim radostima i lepim osećanjima graditi svoju ličnu, porodičnu, nacionalnu i opštu sreću. Duboko verujemo, da jedan tako pozitivan, optimističan pogled na svet i život stvara najbolju odbranu od svega pesimističnog; lično, nacionalno i socijalno negativnog. I duboko verujemo, da je ovakvo vaspitanje specijalno potrebno današnjim generacijama, da bi se uspostavila ona unutrašnja ravnoteža ličnosti, koja je potrebna za normalan život pojedinaca, nacije i društva.

Eto, jedan tako pozitivan, optimistički ideal želelo je da prikaže naše jugoslovensko Sokolstvo sa svojim Prosvetnim odborom spremajući ovaj film, koji počinje uz harmoniske zvuke lepe sokolske pesme i uz stihove orača, koji uz svoja dva vola spominje reči kao himnu rada:

„No one jake, one žuljave ruke,
Sve će im razruti žile,
Jer one tvrde, nabrekle ruke,
Nose u sebi Hrista sile“.

Sokolski film „Oj letni sivi sokole“ jeste apotezoa, pesma i himna radu i pravim zdravim radostima života. Ova himna radu ogleda se u simboličnom oraču, koji nas uvodi u dinamiku filma, ogleda se zatim u vedrom dolasku Sokola u alpinske krajeve našeg Bledskog Jezera, na domaku snežnog Triglava, u podizanju taborskih kuća — sokolskih šatora, koje vrše mlade sokolske ruke uz pratnju slatke pesme rada:

„Kucni, kucni čekiću,
Moj drugaru davni.
Kucni, kucni čekiću,
Do doveće treba
Iskucati večeru
Makar koru hleba!“

A zatim uz ritam i melodiju narodne muzike i pesme padaju na belo platno snopovi svetle i šarolike svetlosti, koji prikazuju radan, vedor i programski život jednog sokolskog taborovanja.

Ali nije to samo slika jednog taborovanja. Slike koje se redaju u ovome filmu prikazuju ujedno i jedno shvanjanje, jednu koncepciju života, u kome se kao u nekom svežem vencu alpinskog cveća upletaju principi i vera u vrednost rada, ličnog usavršavanja, bratstva, ljubavi prema lepoti, prema prirodi, prema zemlji, prema narodu i prema svima simbolima u kojima su očišćeni rad, priroda, zemlja i narod. Iz ove i ovakve koncepcije ponikla je sokolska ideologija. Iz ove koncepcije potekle su one velike žrtve koje je Sokolstvo priložilo na zajednički oltar narodnih muka i nevolja podnesenih u istoriji našeg narodnog stvaranja i ujedinjavanja. Iz ove koncepcije poniklo je sve ono pozitivno i konstruktivno u sokolskoj jugoslovenskoj nacionalnoj ideologiji i iz te iste koncepcije ponikla je i ona velika, poznata sokolska ljubav i pijetet prema ličnostima našeg Vladalačkog Doma, čiji Šef, blaženopočivši Kralj Aleksandar I U-jedinitelj sa celom Svojom Kraljevskom Porodicom dolazi u sokolski tabor na Bledu, dajući ovim dolaskom — pored ostalog krupnog i lepog — specifičnu istorijsku vrednost ovome filmu.

A svrha ovoga filma? Da se prikaže zdravi putevi vaspitanja, da se upozori omladina a i njihovi roditelji, da ne zaborave, da će oni i njihova deca stvoriti svoju sreću samo onda ako osete veličinu zdravog i lepog, što uslovljava unutrašnju harmoniju duše i tela.

I stoga je Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije predao ovaj film našoj javnosti, a sa željom, da on posluži dobru pojedinaca, Sokolstva i Otadžbine!

Sokolska radio-predavanja**Radio-stanica Beograd-Zagreb-Ljubljana**

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 11 marta predaje brat Miloš Jeftimijades o temi: „Sokolska disciplina“;

dne 18 marta predaje brat dr. Stanko Tončić o temi: „Sportisti i vežbe na spravama“;

dne 21 marta predaje brat Mirko Jovanović o temi: „Značaj Južne Srbije u našem nacionalnom životu“;

dne 25 marta predaje brat dr. Mijo Pavlović o temi: „Skoplje kao kulturno i naučno središte“;

Večernja sokolska radio-predavanja održavaju se od 19.30 do 19.50 časova, a popodnevna od 16,45 do 17 časova.

Knjige i listovi**SOKOLSKA PROSVETA****Vesnik Prosvetnog odbora Saveza SKJ, Beograd, broj 2 za februar 1937.**

Sadržaj: Pošteno i istinito. — Dr. M. Kičović: Delo Josipa Jurja Štrosmajera.

— Dr. G. Bojić: Izadimo iz čaure.

— Dr. M. Matić: Vizija Svetozara Miletića. — M. Stanojević: Misao jedinstva kroz vekove. — Dr. K. Radulović: Sve je to nekad bolje bilo.

— K. Kovačević: Smeđa naš svagdašnji. — Rúbrike: Pozorište. — Prosvetna propaganda. — Stednja. — Beleške. — Sokolske vesti. — Službena saopštenja. — Knjige i časopisi. — Na šta treba da mislimo.

KNJIGA ZA SOKOLSKO SELO**Izdaje Sokolska župa Mostar. Broj 1 za januar 1937.**

Sadržaj: Dr. Stevan Simunović: U-skliknimo s Ijubaylu! — Sveti Sava. — Veljko D. Kuprešanin; Seljačko jugoslovensko. — E. L. Gangl: Naša velika menica — Sokolska Petrova petoljetka. — Prilozi sa sela. — B. Radičević: Banovinska poljoprivredna stanica u Mostaru. — Beleške.

OKO SOKOLOVO**Glasnik Sokolske župe Beograd, broj 4 za mart 1937.**

Sadržaj: Jakša Bumber: Povodom posete brata Bukovskog jugoslovenskim

Sokolima. — Dr. Petar Jović: Dr. Stanislav Bukovski. — Soko Sokolima. — Milić Majstorović: Sokolsko bratstvo. — Momir Sinobad: Šesti slet Sokolske župe Beograd. — Dr. Relja Aranitović: Humanitarni rad Sokola. — MAV: Sokolskom snagom svom. — Govori pred vrstom. — Prednjački tečajevi po okružjima. — Prednjački tečaj za članove sokolskih četa. — Predvodnik. — Pred polazak u Sofiju. — Dečja strana. — Nacrt rada za 1937 godinu. — Sokolstvo na selu. — Pozorište. — Prilozi za istoriju Sokolstva: Prvi jugoslovenski Sokol u Zemunu. — Trezvenost. — Vesti.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJU

Vesnik Sokolske župe Karlovac, broj 2, februar 1937.

Sadržaj: Dr. Stevan Jakšić: Naša najveća nevolja. — Dragan Jovetić: Važnost voćarstva. — Dr. S. J.: Osvećivanje zadružnog doma u Brezovoj Glavi. — Dr. S. J. Uski slogan (razori). — Dr. S. J.: O svinjskoj kugli. — Vesti iz župe i jedinica.

SOKOLSKI ŽIVOT

List Sokolske župe Niš, broj 1–2 za januar-februar 1937.

Sadržaj: Naše sinerice. — Sokolstvo kao osnovica jugoslovenske pedagogike. — Opšta obaveza takmičenja. — Sokolska misao. — Povest Sokolstva. — Ustrojstvo. — Proste vežbe članova. — Komande za nastup takmičenja. — Vesti iz Saveza. — Vesti iz župe. — Tirševe maksime.

Prema ugledu na mnoge naše župe i bratska Sokolska župa Niš počela je s ovim dvobrojem da izdaje svoj stalni mesečni list. Urednik lista je brat Hranišlav Gvozdenović, a urediće odbor sačinjavaju braća: Radovan Dimitrijević, inž. Viktor Černe, Vojislav Marković i Velimir Cević.

Godišnja pretplata za list iznosi Din. 20 a cena je pojedinačno Din. 2.—

Razne vesti

TRBOVLJE. — **Občni zbor Sokolskoga društva.** Občni zbor Sokolskoga društva se je vršio dne 30. I. t. l. ob precešnji udeležbi članstva. Zborovanje je vodilo starosta brat Plesković Rudolf. Po uvodnih besedah brata staroste in po prečitanju savezne poslanice so sledila poročila društvenih funkcionarjev, iz katerih je razvidno, da je bilo društveno delo v preteklem letu zelo uspešno. Po izčrpni poročilih so se vršile volitve pri katerih je bil enoglasno izvoljen stari odbor z majhnimi spremembami s bratom Rudolfom Pleskovičem na čelu. Nato je sledilo poročilo in debata o sokolski Petrovi petletki in so ob tej priliki padli predlogi, ki so našli med članstvom soglasem sprejem.

KOMPLETNE OPREME VEŽBAONICA SA VRATILIMA ZA GREZNUTI

ili položivim vratilima, mehaničkim karikama i leštvama, švedskim leštvama i ribstolima, penjalima i gredama te drugim spravama najmodernijeg sistema vrši najusavršenije specijalna

TVORNICA GIMNASTIČKIH SPRAVA J. ORAŽEM RIBNICA NA DOLENJSKEM